

Posamezne številke
Navadne Din — 75,
ob nedeljah Din 1—.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri z
datumom naslednjega dne ter stane
mesečno po 2.50 D 10—, za ino-
mensatvo D 10—, dostavljeno na dom
D 11—, za izkaznice D 10—,
inaznovo po dogovoru.

Naročila se pri upravi "TABORA"
MARIBOR Jurčičeva ulica št. 4.

Posamezne številke
Navadne Din — 75,
ob nedeljah Din 1—.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru,
Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 274
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, desno. Tele-
fon št. 24. — SFRJ poštneobmočje
račun št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
opira. — Rokopisi se ne vračajo.

TABOR

Naslov

Maribor, torek 6. januarja 1925.

Leto: VI. — Številka: 4.

V četrtek prispe kraljeva dvojica na
Bled.

BEOGRAD, 5. januarja. Kralj in kra-
ljica se bosta vrnila v Jugoslavijo šele v
četrtek. Čez pravoslavne božične praz-
nike nameravata ostati na Bledu.

Radić aretiran.

Danes dopoldne je bil predsednik HRSS oddan
v preiskovalni zapor. — Vtis v Beogradu. — Iz-
java notranjega ministra.

ZAGREB, 5. januarja. V Prpičevi pa-
lači, v stanovanju svojega zeta inž. Ko-
šutića, je bil danes dopoldne aretiran
Stjepan Radić. Tičal je v neki majhni,
skriti sobici.

BEOGRAD, 5. januarja. Vest o areta-
ciji Stjepana Radića se je razširila po
Beogradu okoli 11. ure. Seveda je iz-
zvala v vseh krogih veliko senzacijo in
živalne komentarje. Takoj, ko je notra-
nji minister Maksimović dobil poročilo o
aretaciji, se je podal k ministrskemu
predsedniku Pašiću in mu referiral o do-
godkih v Zagrebu.

Po razgovoru s Pašićem je minister
Maksimović potrdil Vašemu dopisniku,
da je Radić res aretiran. Na vprašanje,
koliko resnice je na vesti, češ, da bodo
Radića prepeljali v zapore beograjskega
sodišča, je minister odvrnil, da za kaj ta-
kega ni nobenega poviča, kajti Radi-
ćeva krivda je za vsako sodišče povsem
jasna in nedvomljiva.

Danes dopoldne so se pri Pašiću se-
stali ministri Tričković, Jovanović, Gu-
ričić, pozneje tudi Ninčić. Sestal se je
tudi izvršilni odbor NRS in odobril ne-
katere nove volilne liste.

Resni dogodki v Italiji.

Mobilizacija fašistov. — Dalekosežno pooblastilo prefektom.

RIM, 4. januarja. Pozno v noči se je
Mussolini sestel z notranjim ministrom,
ministrom javnih del, vrhovnim povelj-
nikom karabinerjev in generalnim poli-
cijskim predsednikom. Sklenjeno je bilo,
da se bo deloma mobiliziralo fašistske
železniške čete, ki naj zasedejo želez-

niške postaje in proge. Zaprti bodo vsi
javni lokali, ki o njih sumijo, da so zbi-
rališče politično nezanesljivi življenj.
Prefekti so dobili pooblastilo, da smejo
po potrebi tudi mobilizirati narodno mi-
lico.

Po razpustu HRSS.

Kakor je splošno znano, uporaba za-
kona o zaščiti države proti radićevski
stranki ni prišla nepričakovano, temveč
je dozorela po dolgotrajnih poskusih,
preiskavah, ugibanju in obotavljanju;
šlo je celo tako daleč, da je HRSS imela
priliko postati vladna stranka čziroma
je do neke mere to tudi bila. Dovolj ča-
sa je imela, da pokaže jasno in nad vsak
dvom, da 1. stremi po resničnem spora-
zumu Hrvatov in Srbov na podlagi one
državne suverenosti, 2. odločno odklanja
vsako tuje, zlasti pa boljševisko vmeša-
vanje v naše notranje stvari. HRSS teh
garancij ni hotela podati, pač pa je še
poglobila svoje zveze z boljševiski. Celo
Davidovičevski ministri so bili vsako ne-
deljo v strahu, da jim bo Radić s svojim
prismojenim klepetanjem omajal tla. To
se je tudi zgodilo in Radić je bil prvi-
ki je izjavil zadovoljstvo nad tem. Že v
naprej je bilo videti, da bo moralo priti
do odločilnega spopada med unitariz-
mom in državnim separatizmom, ki si je
nadel krvavi boljševiski venec. Razpust
HRSS je samo skrajšen odmev skrajnih
sredstev in načel, ki jih je uporabljala
ta stranka in ki se že po svoji naravi
izzivala skrajni odpor. Kako vpiječ v
gozd, tako se tudi iz gozda oglasa. Dolgo
je Radić vpijal v gozd, dolgo mu je odgo-
varjal slaboten šepet onih, ki jih je izziva-
val na boj za življenjske interese drža-
ve. Sedaj, ko je iz gozda zabučal vihar,
pa se radićevci in njih zagovorniki skri-

vajo od čuda, češ, kako morejo beograj-
ski vlastodržci teptati hrvatski narod
na mednarodno priznatom področju.
Toda politika je včasih zabavna, včasih pa
tudi preklicano tragična igra. —
Doselej so bile radićevske govornice, re-
publikanske parade in komedije s Prpi-
čevu palačo zabavna reč, tako da si vsi
sih misli, kakor da je državna politika
šahovska deska, na kateri lahko vsakdo,
ki mu je dolg čas pomika semintja razne
figure. Sedaj je očitno prišel temu
konec. Če so zakoni, naj veljajo za vse
ali pa za nikogar. Če je država več kot
stranka, naj njen interes zmagaja nad
strankarskimi. Kdo drug je kriv, da je
Radić pobasal toliko Hrvatov v repub-
likansko-boljševiško malho, kot Hrvati
sami, ki so se ogrevali za fantome in lo-
vili za značnimi gradovi, namesto da bi
skušali aktivno izkoristiti svoj položaj
v državi in uveljaviti svoje sposobnosti
in energije! Posledice vseskozi zgreše-
ne hrvatske politike so zelo neprijetne
in ne obetajo nič dobrega, dejstvo pa je,
da takih neumnosti, kot jih je počenjal
Radić, ne bi trpeli v nobeni državi na
svetu. Zato je prišlo do nasilnih mer, a
le potem, ko se je radićevcem pokazala
vsa dobra volja in se je še zahtevalo od
njih le najširše garancije glede državne
skupnosti. Brutalna grožnja s Čičerinovo
soldatesko, ki je sledila temu patri-
otičnemu pozivu, je našla pravičen od-
govor v razpustu HRSS.

Borza.

CURIH, 5. januarja. (Sklepni tečaji).
Paris 27.81, Beograd 7.9750, London
24.45, Praga 15.6650, Milan 21.71, New-
york 513.—, Dunaj 0.007220.

ZAGREB, 5. januarja. (Sklepni tečaji).
Paris 346.50—351.50, Curih 1244—1254,
London 3320—3620, Dunaj 0.0892 do
0.0912, Praga 192.50—195.50, Milan
268.95—271.95, Newyork 61.47—64.47.

Podpirajte Jug. Matico!

Klerikalni boj za svobodo.

Klerikalizem in svoboda, to sta za nor-
malne možgane dva pojma, ki se izklju-
čujeta. V Jugoslaviji pa očitno še ni
normalnih razmer, zato se ne čudimo,
ako klerikalci vpijejo o svobodi, misleč
seveda na zasužnjevanje Slovencev, vati-
kanski politiki in njeni izvršujoči kasti
med nami. »Slovenec« začinja v obram-
bi radićevskih boljševiskov prekašati
»Hrvata«; njegova bojevitost proti vla-
di, ki je političnim sleparjem stopila na
prste, kaže, da je bila klerikalna klika
na najboljši poti, da se boljševisizira in
na ta način razbije državo. Klerikalno

vpije o svobodi je prosta laž. »Slovenče-
vo« hujskanje proti državni avtoriteti,
ki se brani pred izdajaleci države, kateri
skušajo s pomočjo tujcev in revolucijo-
narnih organizacij podminirati temelje
državnega ujedinjenja in nasilno izpre-
meniti ustavo, je zločinska zloraba ka-
tolicizma. Nezmotljivi papež Pij IX. je
v neki svoji encykliki povedal tako-le:
»Danes sovražniki Boga in človeškega
rodu poskušajo vse mogoče, da bi odvr-
nili narode od pokorščine napram nam
in sveti stolici... glede teh slabih nau-
kov ter sistemov je pa vsem že znano,
da merijo v prvi vrsti nato, da bi potom
zlorabe pojmov svobode in enakosti uti-
hotapili med ljudstvo pogubljive nazo-
re komunizma in socializma. Znano pa
je, da ti moštri komunizma in sociali-
zma na različni način in z raznovrstnimi
sredstvi delujejo, vendar pa zasleduje-
jo ta skupen namen, da bi ljudstvo in
druge ljudi, posebno nižje stanove pre-
slepili, obljublajoč jim zboljšanje nji-
hovega gmotnega položaja, ga venomer
hujskajo in napeljujejo k težkim zločin-
om, samo da bi se jih mogli končno tem
lažje posluževati v boju zoper vsako
avtoriteto oblasti, za plenjenje in rop-
anje ter pustošenje lastnine, najprej cer-
kveve, potem pa vseh drugih ljudi in
končno za odstranitev božičastja ter
sedanjega družabnega reda.«

To je oficijelno katoliško pojmovanje
svobode. Da še velja, so pokazali bavarski,
madžarski in prav te dni slovaški
škofje. Mi imamo o svobodi daleko li-
beralnije pojme, ne moremo in ne sme-
mo pa dopustiti, da bi avstrijskanti v
imenu krivo pojmovane sameodločbe
narodov in v znamenju hinavsko zvite
socialne svobode rušili temelje tiste
države, ki je bila ustvarjena po silnem
trpljenju tisočev in tisočev, kateri so za-
njo umirali. Radićevščina je kača, ki ji
je treba streči glavo. In če klerikalizem
polaži še svojo glavo tja, — dobro.

ORJUNA MARIBOR

VELIKI PLES

NARODNI DOM — 10. I. 1925

Kako propadajo naši politiki.

Vsi poznamo ime dr. Trumbića. Med
vojno je bil predsednik Jugoslovanskega
odbora in je vneto zastopal jugoslo-
vansko politiko v tujini. Po vojni se je
navdušen vrnil v osvobojeno ujedinjeno
domovino ter postal zunanji minister
kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.
V najtežjih dneh je vodil ta resor
in med drugim sklenil s Italijani znano
rapalsko pogodbo. Ko pa so prišle nove
politične kombinacije in je moral dr.
Trumbić zapustiti Ristićevo hišo (zuna-
nje ministrstvo) v Beogradu, se je začel
»preorientirati«. V ustavni debati je držal
obsežen govor, ki je še poln jugoslo-
vanskega duha, dasi se že opaža umik s
prejšnje fronte. Pozneje pa je začel
njegovo jugoslovanstvo kopneti kakor
sneg in danes se moč nahaja v vrstah
pristašev Velike Hrvatske in republi-
kanstva. Vrnil se je tedaj daleč nazaj,
zašel je na Radićevo pot in kdo ve, ali
ne bo danes ali jutri še hud boljševisk.
Minule dni je govoril Trumbić na zborovanju
Hrvatske zajednice v Zagrebu.
Njegov govor se je gibal v mejah »Hrvatovih«
uvodnikov. Tako je dejal, da je
»srbska dominacija« bolj odurna nego
je bila turška, pa avstrijska in madžarska,
z drugimi besedami: Hrvatom se
godi slabše kot nekoč pod Turki! Kaj so
Bachovi časi, kaj Khuen-Hedervary,
Rauch in Čuvaj — to so bili zlati časi v
primeri s sedanjimi! Človek strmi, če
sliši take budalosti iz ust moža, ki je bil
več kot 2 leti in v najusodnejšem času
kr. jugoslovanski minister! Vzrokovi, da
Trumbić tako zlobno pretirava, je seve-
da več; osobito važna je osebnost ujalje-
nost, Trumbić pa je v zadnjem času iz-
premenil tudi meje Jugoslavije. Zanj se
domovina razprostira od Subotice seu-

kaj... kar pomeni, da je dr. Trumbić
priklopil »Veliki Hrvatske« tudi Vojvo-
dino. Stari starčevčanci si niso svojili
Vojvodine, zajedničarji pa bi hoteli srbsko
Vojvodino priklopiti Zagrebu. Vse to
so samo znaki onemoglega propada-
nja nekdanjih velikopoteznih politikov.
Najprej so se borili za veliko Jugosla-
vijo, ko pa bi bilo treba to državo izgra-
diti in ni šlo natančno po njihovem mo-
delu, so se umaknili v ozadje in jeli go-
drnjati, zavidati, mrziti. Tako se je po-
tem velika Jugoslavija zožila v Hrvat-
sko in da bi bila ta vsaj senca prejšnje-
ga ideala, so si primaknili še Vojvodino.
In še bodo govorili o »sporazumu« s
Srbi... Vihar nove dobe pa bo neiz-
prosno porušil onemogla črviva dreve-
sa, ki jim je zmanjkalo sokov, ko bi še
morala rasti kvišku...

Doma in po svetu.

— Neverjetne drznosti guštanjskih
Nemcev in nemčurjev. Iz Guštanja nam
pišejo: Za Božič smo dobili Guštanjci
na obisk 4 Hackenkreuzierje, bivše
Volkswehrovec, tukajšnje domačine, ki
so v strahu pred jugoslovenskimi ob-
lastmi pobegnili v Avstrijo, za katero
so potem optirali. Kot tuji državljani so
se vrnili v Guštanj, ter tu oliko izziva-
li, da so presedali že guštanjskim nem-
čurjem samim. Beseda čuš se je pogo-
stoma slišala in so bili deležni tega prej-
samo za zavedne Slovence namenjenega
imena tudi nemškomišleci in odgojeni
guštanjski fantje, ker so služili v jugo-
slovenski vojski! Vznemirilo nas to drz-
no postopanje ni! Veter je te nemškutar-
ske krnce prinesel in jih spet odnesel.
Guštanj pa je postal še bolj jugosloven-
ski, kakor je bil. Pa tudi nekateri Nem-
ci, ki služijo v G. jugoslovenski krah,
so postali precej predrzni. Vsako leto
priredi Sokolsko društvo Silvestrov večer.
Za Guštanj bi zadostovala ena sama
taka prireditve. Tako je doslej tudi bilo.
Za pravkar minuli Silvestrov večer pa
so Nemci v gostilni Orter uprizorili
protiprireditve. Pustili smo jim zaen-
krat to veselje, da pokažemo, da lahko
tudi brez njih prav dobro izhajamo. Pre-
zreti pa ne moremo, da se je prireditve
udeležilo tudi mnogo Slovencev — pred
vsem obrtnikov; nekateri od teh so ve-
ljali za zavedne Slovence pa so pod pan-
toflji svojih nemčurskih žen poskali
družbo, kjer se sestajajo izdajaleci last-
nega slovenskega rodu. Vsa čast! Kar se
Nemcev, tujih državljanov tiče, smo
sedaj mi nacionalisti rešeni vseh obzir-
nosti in imamo proste roke. Zadržanje
Nemcev na Silvestrov večer nas naj
vzbuja v boju za čiščenje severne meje
od nemške navlake. Državnim oblastem
pa kličemo: Odklanjajte pročnje za državljansko
nemskim hujskačem. V
Beogradu so sladki. V Guštanju pa do-
kaj predrzni. Ni treba še posebej ome-
niti, da so ti ljudje strastni sovražniki
nacionalnega bloka! Proč z njimi!

Konjice. Sredi decembra sta imeli
tukaj svoja občna zbora podružnici Če-
belarskega društva ter Sadjarskega in
vrtinarskega društva za konjiški okraj.
Na obeh sta bila izvoljena za l. 1925 do-
sedanja odbora. Povdarjati pa moramo,
da sta bila oba občna zbora jako slabo
obiskana, kar pač ni v čast Konjicam,
ne okolici, ne okraju. Obe podružnici o-
ziroma njih osrednji društvi pač delu-
jeta nesebično za splošni napredek vse-
ga prebivalstva in bi morali biti vsi
kmetovalci, sadjarji, vrtnarji in čebel-
larji včlanjeni pri obeh; Letna članari-
na je malenkostna in znaša za Sadjar-
sko in vrtinarski društvo 25 din., za Če-
belarsko društvo pa 40 din. Članji dobe
brezplačno vsak mesec izhajajoče dru-
štveno poučno glasilo »Sadjar in vrtar«
ozirema »Slov. Čebelar«. Koliko poučne-
ga čtiva je v obeh glasilih, vedo ceniti
vsi dosedanji člani, od katerih svojega
članstva gotovo nihče ne prekliče in ki
se obenem naprošajo, da pritegnejo vsak
po svojih močeh vse svoje sosede in pri-
jatelje širom okraja k obema ali vsaj k
eni ali drugi podružnici. Končne prijave
z natančnimi naslovi in s članarino

sprejema nadučitelj Franc Brglez v Čadranu, tačasni tajnik oziroma blagajnik obeh podružnic. Vsi na delo v procvit čebelarstva, v procvit sadjarstva in vrtnarstva!

— **Ostri ukrepi proti komunistom v Romuniji.** Romunske oblasti so zadnje dni arretirale celo vrsto komunističnih agitatorjev. V vojaške ječe so vrgli čez 120 komunistov, med njimi voditelje romunske komunistične stranke Dobrodeanu, Pauher in Fabiani. Vsi bodo obtoženi radi hujškanja k upor. Romanjska vlada je sklenila, da bo z energično akcijo zatrla komunistične poskuse z revolucijo. Tako bo prihodnje dni izgnanih čez 50.000 tujcev, ki jih sumijo radi zvez z boljševiki.

Mariborske vesti.

Maribor 5. januarja 1925

m Radi praznika list jutri ne izide. Prihodnja številka bo izšla v sredo. m Mariborski novinarski klub. V sredo dne 7. januarja ob pol 20. uri redna seja. Ker je važen dnevni red, je udeležba obvezna!

m Nocej v »Ljudski univerzi« predavanje g. nadučitelja A. Koprivca o problemih sodobne vzgoje. Predavanje se bo začelo točno ob 19.45. Vstopnina malenkostna. Snov je zelo zanimiva, zlasti ker bo obdelana z aktualne strani, zato bo predavanje nudilo vsakomur veliko pobudo h globljemu mišljenju o sebi in o svetu.

m Odnosi med najemniki in hišnimi gospodarji. Razburjenje, ki je nastalo zadnje dni decembra radi objave Društva hišnih posestnikov, da naj se najemnine dobrohotno povšaja samo na 100 odstotkov, se je poglobila. Velika večina hišnih posestnikov se je dala prepričati, da z glavo ni mogoče rešiti s klavdivom, tudi če kdo na njem najde z juridicnim povečalom kak paragraf. Vsled tega je treba samo pozdraviti, da je večina hišnih posestnikov privolila v status quo ante do novega stanovanjskega zakona. Tako bodo odnosi med obema strankama vsaj znosni in bo končni sporazum ob ugodnejših razmerah lažji. So pa tudi nekateri, ki so kljub temu povišali in ti že odpuščajo najemnikom. Seveda se noben najemnik ne bo oziral na te odpovedi.

m Odmevi mariborskih občinskih volitev. Malenkostni incident, ki je nastal povodom manifestacije nad zmago Slo-

vencev v Mariboru, ko so nacionalisti nastopili na magistratu z zahtevo, da naj se izobesi zastava, je vsled občutljivosti nekaterih gg. prišel pred sodišče. Danes se je vršila pred senatom razprava zoper obtožbene nacionaliste. Trajala je od 9.—11.15 ure. Po dolgem razpravljanju, je bila — preložena.

m Policijski plesni venček v soboto 3. tm. v Götzovi dvorani je nudil pestro sliko. Obisk je dokazal, da prebivalstvo cení požrtvovalno in naporno delo naše policije.

m Veliki ples Orjuna, ki bo ena najlepših prireditev, se vrši v soboto dne 10. januarja ob 8. uri v Narodnem domu. Oskrbljeno je vsestransko za dobro zabavo, v veliki dvorani se bo plesalo, da bo veselje, v mali dvorani bo kabaret koder se bo storo in mlado kar najbolj zabavalo. Vsi prostori bodo dobro kurjeni in ni nevarnosti, da bi se kdo prehladil.

m Novi točaji za strojepisje, stenografijo, književodstvo in srbohrvaščino (tudi posamezni pouk) začnejo na zasebnem učnem zavodu Ant. Rud. Legat v Mariboru dne 3. febr. tl. Vpisovanja, pojasnila in prospekte v Specijalni trgovini s pisalnimi stroji in pisarniškimi potrebščinami Ant. Rud. Legat & Co., Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100. Nobene podružnice!

m Božičnica podpornega društva za revne učence se je morala vsled ogromnega števila prosilcev preložiti na nedeljo dne 11. tm. Vršila se bo popoldne ob 3. uri v Cankarjevi šoli. Mnogi obrtniki, trgovci in zasebniki so z velikodušnimi darovi omogočili človekoljubno prireditev, za kar se jim izreka najtoplejša zahvala. Imena plemenitih dobrotnikov se bodo objavila po božičnici. Odbor se nujno prosi prispevkov v blagu, sadju, pecivu in sladkorčkih, da lahko kaj priloži ubogim otrokom za lačni želodeček. Darovi se zaprosijo vsaj do petek večera ozir. sobote poldneva na ravnateljstvo dekl. mešč. šole, Cankarjeva ulica. — Odbor.

m Zgodaj je začel. Pod tem naslovom je prinesla zadnja »Straža« notico, da se po Mariboru klati illetni fantič Munda, ki krađe iz blagajni pri raznih zabavah itd. Mali Vladimira Munde, učenca tukajšnje vadnice, se je oglasila danes s fantikom v našem uredništvu in izjavila, da se njenemu sinu ne more očitati noben pregrešek, ki ga navaja »Straža«. »Stražina« informator je fantka zamenjal z nekim uzmovčim, ki ga ima policija že v rokah in ki je kriv tatvine pri zabavi »Panonije«, kakor je sam priznal. Dečkovo ime je radi te napačne informacije osramočeno pred vsem mestom. V resnici pa Vladimir Munda ni storil drugega kot prinesel očetu, ki je bil tam kot delavec zaposlen, obleko. —

Radi tega je bil nedolžen ožigosan v »Straži« kot tat.

m Grajski kino. Opozarjamo na mogočni, dvodelni film »Helena — padeč Troje«, ki se predvaja z velikim uspehom. Naj ne bo nikogar ki bi si ga ne ogledal!

m Po ceni meso. Dne 7. tm. od 8. ure naprej se bo na prosti stojnici pri mestni klavnici prodalo 94 kg govejega mesa po ceni 14 din. za 1 kg. Prodaja se samo konsumentom v množinah po 1—2 kg.

m Mestno kopališče bo v tekočem tednu odprto: v sredo, četrtek, petek in soboto. Parna kopelj bo v sredo, četrtek in soboto za moške, v petek pa za ženske.

m Tedenski izkaz o nalezljivih boleznih v mestnem okolju mariborskem od 28. do 31. dec. 1924. Treb. tifus ostal 1, difterija nov 1. Trahom ostal 1, novi 3, ostanajo 4. Ošpice ostal 1.

Narodno gledališče.

REPERTOAR.

Ponedeljek 5. januarja: Razporoka, ab. A (Kuponi). Zadnjič v sezoni.

Torek, 6. januarja: Pri treh mladenkah, ab. E. (Kuponi).

Sreda, 7. jan. »Petrčkove poslednje sanje«, ab. D. Kuponi, zadnjič v sezoni.

Četrtek, 8. januarja. »Ono«. Samo enkrat v sezoni, Kuponi. Tudi abonenti imajo kupone.

Petek, 9. jan. Zaprti.

»Razporoka« zadnjič v sezoni. Danes v ponedeljek, 5. jan. se vprižori zadnjič v sezoni zanimiva in zabavna veseloigra »Razporoka«, ki je ena najpopularnjših Sardonskih veseloiger.

Znamenita Schönherjeva drama »Ono« zopet na našem odru. V četrtek, 8. tm. se vprižori izza predlanske sezone znana drama »Ono«, v kateri bosta nastopila ga Bukšekova in z. Bratina. Schönher, ki je danes že svetovno znan dramatik, tudi ni neznan našim gled. publikam, ki ga pozna po »Zemlji« in posebno še po njegovi znameniti petdejski dramati »Vražja ženska« (»Der Weibsteufel«). Predlansko sezono pa je vprižorilo naše gledališče tedaj njegovo najnovejše delo »Ono« (»Ese«) v režiji ravnatelja Bratinč, ki je igral tudi zdravnika, ga Bukšekova pa njegovo ženo. — V tej dramati rešuje dramatik problem podedovanja jetike na potomstvo. Z ozirom na ta aktualen tema opozarjamo posebno zdravniške kroge, da si ogledajo to predstavo. Tudi tehnična stran te drame je problem svoje vrste: pet dejanj in v vseh petih dejanjih nastopati le dve osebi, in kljub temu gledalec ne občuti nikake »tehnične skrupiranosti« temveč je pozoren od začetka, ko se prvič zastor dvigne pa do konca, ko poslednjič pade. S to dramo sta gostovala ga

Bukšekova in g. r. v zagrebškem gledališču z lepim uspehom. Nekatere kritike zagrebških listov o priliki imenovanega gostovanja bomo priobčili v jutrajšnji številki »Tabor«. Opozarjamo pa že danes cenj. občinstvo, da se bo vprižorila drama »Ono« samo enkrat v tej sezoni tu sicer za izv. ab. in kupone. Pri tej predstavi se poslužijo tudi vsi abonenti lahko kuponov.

Carzano in slovenski »tožitelji«.

Slovenski dobrovoljec piše:

Sramota je za slovenski rod, da se še v šestem letu svobode med nami elementi, ki istovetijo pojem »slovenski rod« po vsebini s pojmom »Avstrija«. — Ako se že s svojo ideologijo nikdar ne bodo povzpeli v kristalnočiste višine narodnega pojmovanja in delovanja, katere si je že zdavnaj osvojil naš dični carzanski junak, tedaj bi jim na vsak način sodilo bolje, da se zadovolje z usodo, ki jih je doletela 1. 1918, in da na tihem žalujejo za Avstrijo. A oni smatrajo za svojo sveto« dolžnost, da urbi et orbi nadaljujejo gonjo raznih »Oberstov« in nemško-nacionalnih časopisov iz vojne dobe z napol gnanimi ostanki avstrijskih možganov, ki še torej niso usahnili pod grudo. Majka mila, kaj bi porekli k temu naši pradedje? Sramovali bi se že svojega roda, če bi se ne bil našel v danih razmerah barem eden, ki bi vodil z njihovo voljo, z njihovim srcem in praporom po poti nazaj v svobodo, po kateri so oni zašli v suženjstvo.

Vi avstrijski netopirji in mehkužni imboskati za fronto, ali boste znali kdaj pravilno ceniti svoje čine, ki ste jih uganjali v imenu pravice? Vemo, da je Slovenija katoliška, kakor je bila tudi Avstrija. Mar mislite odvaliti iz tega vidika svojo krivdo na dr. Pivka? Le korajžno, dokler še smatrate ljudstvo za

Mein Kava

A. P. Čehov:

Slaba vest.

Ko se je koležki asesor Migujev vračal z večernega sprehoda, je obstal pred brzojavnim drogom in glooko vzdihnil. Bilo je pred dobrim tednom, ko ga je na povratku s sprehoda prav na tem mestu dohitela njegova bivša sluzkinja in mu jih jela pošteno drobiti v obraz.

»Le čakaj,« mu je rekla, »bom ti že pokazala, kako se zapeljujejo nedolžna dekleta. Otroka ti prinesem domov, pa k sodišču pojdem in tvoji ženi povem vse, kar je bilo.«

Zahtevala je, da naj ji plača pettisoc rubljev. Migujev je bridko vzdihnil, kajti — kako je pač na svetu, da imaš za borni trenutek veselja toliko skrbi in muke!

Prišedši domov je vsedel na prag pred durmi. Zunaj ni bilo videti žive duše; starejši so že spuli, mlajši pa so se sprehajali po gozdičku. Migujev si je hotel prižgati cigareto in je iskal v žepu žveplenko. Ko je tako obračal komolec okoli po pragu, je občutil, da je zadel ob nekaj mehkega. Na pragu pri samih vratih je ležal nekak ovoj, močno podoben povitemu novorojenčku. Eden konec je bil lahko odkrit in koležki asesor je otipal s prsti nekaj toplega.

»Torej vendarle!« je siknil Migujev srdito in stisnil pest. »Prinesla ga je, tu leži. O Bog, kaj početi!«

Čustva sramote, jeze in strahu so mu tako drvela po glavi, da je jel ves trepetati po životu. Da, kaj početi?! Če izve žena? Kaj poreko znanci v uradu? Njegova ekselencija ga bo sigurno potrepa-la po ramenu in dejala:

»No, častitam, ha—ha—ha. Sivi lasje, pa še kaj takega. Vidi se, da ste korenjak, Semjon Erastič.« To bodo izvedeli tudi vsi drugi, prišlo bo v časnike in njegovo ime se bo razneslo po vsaj širni Rusiji.

Srednje okno asesorjeve hiše je bilo

odprto. Čulo se je, kako je Migujevljeva žena Ana Filipovna rožljala s posodo, pripravljajoč na mizi večerjo. Na dvorišču za durmi je kočijaž Jermolaj brenkal na balalajko. Sedaj ni manjkalo nič drugega ko da se otrok predrami, zavpije in — skrivnost je razkrita.

»Takoј proč z njim.« je zamrmral Migujev, »preden je sploh kdo kaj opazil. Odneseš ga proč in položim na tuj prag...« Previdno je vzel ovoj v roke in potihoma, da ga ne bi kdo slišal, odšel s praga.

»Preklicano zoprno položaj,« je mislil, »če mora koležki asesor z otrokom na roki iti po ulici O Gospod, ko bi me kdo videl in spoznal, kaj nosim — tedaj ne vem... kaj bi bilo. Tam le ga položim, toda ne, tam so odprta okna, dasiravno nihče ne gleda ven. Rajši ga poneseš trgovcu Mjelkinu. Trgovci so bogati ljudje in bodo nemara še radi; morebiti ga celo vzgoje tako kot se spodobi.«

Samo da bi ni ne zajokal na cest ali padel iz ovoja! se je bal koležki asesor. »Da, da, Mjelkinovj ga bodo vzeli in dobro vzgojili, Bog ve, kaj še bo nekoč iz njega. Mogoče je, da bo profesor, polkovnik ali celo pisatelj, nič ni nemogočega na svetu. Sedaj ga strahoma nesim v ovoju, čez trideset, štirideset let pa bom nemara držal pred njim klobuk v rokah.«

Tedaj pa se je prebudila vest v njem in Migujev se je obrnil.

»Saj je vendar podlo, da delam kaj takega! Čemu pravzaprav nosim to drobnost stvarco s praga na prag? Kaj pa more otročiček za to, da se je rodil? Kaj je storil, česa je kriv, da postopam z njim na tako-le čuden način? Podlež sem pravi podlež. V začetku sem se samo igral... trenutek veselja... no, zdaj pa imaš otroka v naročju in veš, da ga, revčka, čaka slaba usoda. Če ga položim tja k Mjelkinovim, ga bodo nemara poslali v najdenišnico in bo zrasel kot v kaki vojašnici brez liphezni in veselja-

Nazadnje ga bodo dali v uk kakemu jetičnemu krojaču. Postal bo pijanec, razgrajač, nesramen čvekač in še beračil bo véasi. On, moj sad in moja kri, sin koležkega asesorja, bo krojač. Ah!«

Migujev je stopil iz sence na cesto, kjer je ležala mesečina, dvignil oprezno ovoj in si ogledoval otroka.

»Spi, je zašepetal, »toda nos ima revček skrivljen kot jaz. Spi in ne ve, da gleda nanj njegov lastni oče. Taka je usoda, nič ne pomaga. Odpusti, toda tako mora biti.«

Pregrnil je otroka in razpredal misli dalje.

»Ko bi bil pošten človek, bi zdajle pljunil na vse in bi šel k Ani Filipovni, pokleknil na kolena pred njo in dejal: »Odpusti, kriv sem. Kaznuj me, toda ne kaznuj ubogega otroka. Otrok tako intakto nimava; vzgojiva tegale črvčka in si ga zvameva za svojega. Žena bi privolila in otrok bi ostal pri meni. Ah...!«

Vzlic tem mislim, pa je Migujev stopal naravnost k Mjelkinovi hiši, in ko je prispel tja, je položil ovoj z otrokom na prag in zašepetal:

»Odpusti mi, podlec, in ne štej mi tega v hudo!«

Odšel je proč, a storil je le nekaj korakov; nato se je vrnil.

»Eh, kaj, pljunem na vse. Vzajem ga, pa naj poreko ljudje kar hočejo. Zeni bom vse natanko razložil in jo prosil odpuščanja. Saj je dobra ženska, pa mi bo rada odpustila. Če je fant, mu damo ime Vladimir, ako pa je dekletce, bodi Ana. Tako bova vsaj imela nekaj tolažbe za stare dni.«

In je storil, kar je namenil. S smrtnim strahom in neskončno sramoto v duši se je vrnil domov, vstopil z otrokom v sobo, pokleknil na kolena pred ženo in si začel lajšati vest, lhteč in govoreč:

»Ana Filipovna, ne obsodi me, dokler me ne slišiš do konca. Kriv sem. To je

moj otrok... Saj poznaš Agnjuško... se je pač zgodilo tako... zapeljal sem jo in...«

Urno je treščil otroka na tla, potem pa rdeč od strahu in sramu skočil skozi vrata na sveži zrak, ne da bi čakal, kakšen bo odgovor.

»Tako dolgo bom tu, da me bo sama poklicala v hišo. Naj ima nekaj časa, da si dobro premišli.«

V tem trenutku je šel mimo kočijaž Jermolaj, pogledal Semjona in krenil dalje. Čez minuto se je vrnil s povešeno glavo, ko da bi bil kaj iskal.

»Čudna reč,« se je opogumil naposled in nagovoril asesorja, »pomislite, Semjon Erastič, kaj se je pripetilo! Prišla je semkaj perica Aksinija, položila; hudač, svojega otročička na prag in sedla k meni. Medtem pa je nekdo otroka — odnesel. Kaj takega se še ni zgodilo!«

»Kaj, kaj praviš?« je kriknil Migujev na ves glas.

»Jermolaj je uvidel, da se z gospodom ni šaliti in je dejal sila pohlevno: »Odpustite, Semjon Erastič. No, sedaj v poletju brez ženske... ni šlo drugače... Je sicer greh, toda — kar je, to je... Naročili ste, da ne smem pustiti tujih žensk v dvorišče; res je, ampak kje vzeti svojo? Poprej, ko je bila Agnjuška v službi pri vas, mi je lahko bilo brez tujih, saj je bila domača, toda sedaj — blagovolite uvideti sami — ne moreš, pa ne moreš brez žensk od zunaj. Dokler je bila Agnjuška pri hiši, o, to so bili časi, to je bil red...«

»Poberi se mi izpred oči, tepec!« je kriknil Migujev in se vrnil v sobo.

Ana Filipovna je začudena in srdita sedela na prejšnjem mestu in ni spustila zajokanih oči z otroka.

»No, no,« je zagodrnjal blede Migujev in se skušal nasmehati, »saj je bila samo šala. Malce sem te hotel potegniti. To je vendar otrok perice Asinje... Odnesi ga kočijažu.«

slepo. Zakaj pridejo kmalu časi, ko Vas bo svrilo naše svobodno solnce v vaši lastni masti.

Vprašajte se: kdo je zatajil najdražjega svetinje krščanstva s tem, da je v hlapčevski ponižnosti in hinavščini z Najsvetejšim navduševal za peklenko klanje kristjane, združene s polmesecem, zoper sokristjane? Vi, današnji »tožitelj«, ste gonili narod iz suženstva v klavnico, ob Vašem sodelovanju je narod krvavel in umiral za krivice. Zakaj se ni našel v vaših vrstah niti eden junak, ki bi bil branil z ječo in mučeniško smrtjo nezasišano skrunjenje vsečloveških svetinj, zlorabljenih v krivične namene? Z dejanji ste sami takrat stavljali vero v nevarnost, s hinavskimi metodami še danes zastrupljate narodno svobodo v pričo civiliziranega sveta.

Tudi to homo preboleli, Saj drugega načina avstrijskantski duh nikdar ni in ne bo imel, dokler se s svojim kačjim pikom v lastno meso ne zvrne k neslavni avstrijski preteklosti. Objektivna zgodovina v popolnem skladu z duhom naših prednikov postavi primerni »spomenik«.

Dr. Oetker-jev
vanilin sladkor

Dobi se povsod ali pa v tovarni JOS. REICH Maribor

Svetla glava

Volilno gibanje.

Ostudna gon'a s prižnic.

Kje je kancelarparagraf?

Prijatelj iz St. Jurija ob j. ž. nam piše:

V nedeljo 28. dec. sem šel kakor običajno k maši. Stal sem v zakristiji, nedaleč od prižnice ste sedeli sestri učiteljici gđe. Sch. S prižnice pa so letele iz ust kaplana Bizjaka bombe na učiteljstvo. Deca, ki je vse to poslušala, je pogledovala mene in se muzala, češ, sedaj h pa slišiš.

»Ako ne bo« — je rohnal kaplan — našega gospoda Korošca na mestu, bo naša mladina izgubljena. Berzversko učiteljstvo hoče odpraviti verouk in križ iz šole. Hoteli so sami poučevati verouk v šoli. Ali uboga mladina! — Brezverski učitelji, ki jih ne vidite nikdar v cerkvi, naj bi poučevali verouk, ki ga sploh ne znajo. Ako nečemo, da je naša mladina izgubljena, stojimo tedaj na straži... itd.

Prič Vam lahko javim dovolj. Ali je to dovoljeno? Ali lahko zbesneli kaplan

Sv. Trije kralji iščejo Radića.

Zabavno je bilo čitati, kako je Radić ob nastopu takozvane PP vlade pobegnil čez mejo. Videli so ga na Dunaju, ko si je kupoval vozni listek za Švico; potem se je pojavil v Ženevi in zbral okoli sebe najodličnejše novinarje, politike itd. Sestavil se je poseben odbor, ki bi naj bil nekak nadzornik Evrope nad volitvami v Jugoslaviji. V ta odbor so imeli vstopiti tudi Angleži vendar pa — tako je pisal neki zagrebški list — le pod pogojem, da tega ne bo nihče opazil. Če je človek čital zagrebške liste, se mu je zdelo, da se beograjskim državnikom kar tresejo hlače pred mogočnim Radićem, ki se sprehaja kot Napoleon po Evropi in zbira mogočno vojsko proti Beogradu. O teh putesestvilih je Radić pisal v »Hrvat« in v »Slobodnem domu«. Pisma iz Švice! Oznanjenje hrvatske republike iz najdemokratičnejše republike na svetu. To je že kaj drugega, nego pisma iz Anglije, kjer so ljudje tako nazadnjaški, da še imajo kralja!

No, medtem si slišal glasove, da se Radić tako sprehaja po helvetski Ženevi kot se mi sprehajamo — denimo — tik širokih kanalov na Marsu. Ljudje so znali povedati, da je predsednik mirotvorne pobegnul na deželo k svojim kmetom in živel med njimi preoblečen v pravega pristnega Zagorca z belimi gačami in crnim kaputom, s klobučkom na glavi in s torbo na hrbtu. Tu je zbiral okoli sebe Stefe in Jože in Vince in dejal Stefu: »Ti si angleški novinar, Joži: »Ti si švicarski politik; in Vncu: »Ti pa si naš ruski brata. Tako so nastajali zna-

tako nesramno ndriha v pričo šolarjev javno v cerkvi čez učiteljstvo samo v politične namene? Trdil je tudi, da učiteljstvo razdira državo. Potem nas pa naj ali država zapre ali — nas pa naj ščiti pred takimi nesramnostmi!

Tako naš dopisnik. Objavljamo dopis v informacijo gospodu škofu in pa državni oblasti. Gospodu škofu, ki se naj končno spomni nešteti okrožnic papežev, da se naj cerkev in prižnica ne zlorabljata v politično hujskarijo, državni oblasti pa, da naj postopa v smislu ustave!

Enotne proletarske fronte

v Sloveniji tudi pri sedanjih volitvah ne bo. Nasprotstva med posameznimi frakcijami socialistov so tako velika, da se niso dala premostiti. Korunovci bodo nastopali s svojimi, Bernotovci pa s svojimi listami, posebej še nastopijo komunisti. Kakor ve poročati zadnji »Najprej«, bodo nosilec korunovskih list dr. Korun (volilno okrožje Maribor-Celje), dr. Perič (Ljubljana mesto?) in Čobal (vol. okrožje Ljubljana?).

Žebotova polomija v Pesniški dolini.

Za nedeljo 4. tm. je bil sklican volilni shod Žebota v Zg. Sv. Kungoti, ki je končal naravnost katastrofalno za tega gnusnega demagoga, kateri je mislil, da mu bo ljudstvo tudi letos slepo sledilo čez drn in strn. Toda ljudstvo je začelo spregledavati in je Žebota v Zg. Sv. Kungoti, še predno je mogel začeti govoriti, nagnalo z župnikom vred z zborovališča. Za isti dan je imel Žebot sklican tudi shod v Sv. Jurju ob Pesnici, kamor pa sploh ni šel, ker se je zbal iste usode kakor ga je doletela v Zg. Kungoti. Tako maščuje usoda demagoga in zapeljevanje ljudstva. Razpoloženje se tudi v tamošnjih krajih vedno bolj obrača v prid Narodnemu bloku. — Nekdaj vsemogočne trdnjave klerikalizma v Sl. goricah se pričenjajo rušiti.

Okrajna konferenca Narodnega bloka za marenberški okraj

se je vršila v nedeljo 4. tm. v Vuzenici. Bilo je navzočih 25 delegatov iz vseh občin okrajja. Sestanek je vodil g. notar Kolšek. Nosilec liste Narodnega bloka g. dr. Pivko je podal referat, istotako tudi srezki kandidat g. Podlesnik. Iz poročil posameznih delegatov je bilo razvidno, da je vodstvo Narodnega bloka v marenberškem okraju že izvršilo obsežno agitacijsko in propagandno delo z shodi, sestanki in deloma tudi že podrobno agitacijo. Do druge polovice tm. bodo izvršeni shodi in sestanki po vseh občinah okrajja in se bo kasneje vršila le še podrobna agitacija. Vrše se še sledeči shodi: 6. tm. v Gortini, 15. tm. v Trbonjah, 18. tm. v Kaplji. Dne 12. tm. se vrši shod nosilca liste dr. Pivka v Marenbergu.

Glede shodov g. dr. Pivka

se je v zadnji številki vrnila pometa. V nedeljo 4. tm. se niso vršili shodi v Ribnici, Vuzenici in Prevaljah, ampak se je vršila okrajna konferenca v Vuzenici.

Okrajna konferenca zaupnikov Narodnega bloka za Ormoški okraj

se je vršila dne 3. tm. v Ormožu. Navzočih je bilo 45 zaupnikov in so bile zastopane vse občine razun ene. Konferenci je prisostvoval nosilec liste g. dr. Pivko. Delegati so poročali o položaju v svojih občinah. Razpoloženje je že danes za 100% boljše kot je bilo l. 1923 in se neprestano dviga. Določil se je program glede shodov, sestankov in zlasti glede podrobne agitacije.

Volilni sestanek v Vodrancih.

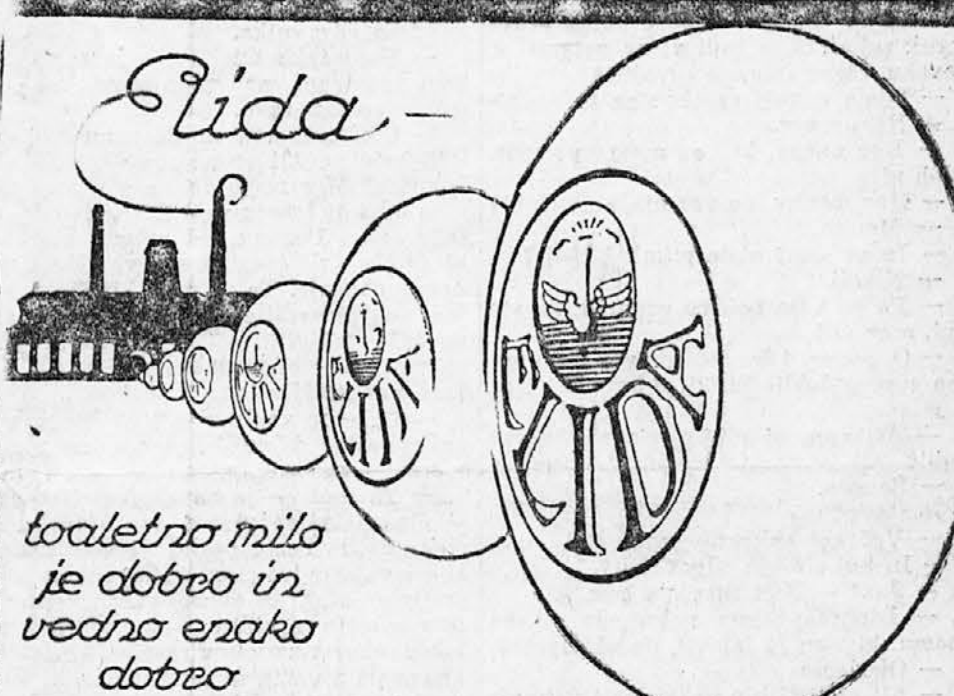
Za nedeljo 4. tm. pop. je bil z osebnimi vabili sklican zaupni sestanek pristašev Narodnega bloka v Vodrancih pri Središču ob Dravi. Povabljenih je bilo 25 oseb. Zanimanje za sestanek pa je bilo tako veliko, da se je v gostoljubni hiši g. Trstenjaka nabralo krog 60 ljudi, med njimi tudi nekaj pristašev Korošca in Puelja. Sestanek je otvoril in vodil predsednik krajevne organizacije SDS v Središču g. Kajžer. O volitvah je poročal urednik Spindler iz Maribora, ki je zlasti ostro bičal politično nezrelost in konkišotstvo raznih političnih šarlatanov, ki še vedno ne vidijo potrebe skupne fronte proti klerikalizmu. V imenu Pueljevih pristašev je skušal

zagovarjati Pueljovo politiko g. Ciril Zaba vnik, ki je sprva trdil, da je bil Puelj za skupen nastop. Ko ga je Spindler opomnil, da je Puelj v smislu sklepa glavnega odbora zemlje, admiške stranke že s prvega početka bil proti skupnemu nastopu z Demokrati, je normal umolknil. Po končanem uradniem zborovanju so klerikalni in Pueljevi pristaši odšli, ostalo pa je nad 40 pristašev Narodnega bloka, ki so si odkrito izmenjavali svoje misli o volilnem boju. Govorili so še Hlebec, Tomažič, Schönwetter, Robič, Kajžer in drugi. Med navdušenimi klici »Živio Narodni blok!« so se razšli s prisego, da bo vsakteri storil vse za častni uspeh in zasmago. Narodnega bloka.

Kultura in umetnost.

x **Zena i svijet.** Pod tem naslovom prične v Zagrebu izhajati beletristični mesečnik z modnimi slikami. Vsaka številka bo obsegala nad 50 strani. — Istočasno prične izhajati tudi ilustrirani tednik »Ilustracija«, vsaka številka na 12 straneh. Oba časopisa bo izdajalo izdavaško združenje »Ilustracija«, Zagreb, Petrinjska 37.

x **»Nova Evropa«.** Izšla je 1. številka XI. knjige »Nove Evrope«. Posvečena je Petru Petroviću Njegušu. O Njeguševem odnosu do Jugoslovenstva piše V. Škerović. »Gorski Vijenac« pa analizira Branko Lazarević. Zelo zanimivi so Me-

Tida

toaletna mila je dobro in vedno enako dobro

meniti interviewi, od katerih je zaviselo telesno in duševno zdravje marsikateriga zagrebškega purgarja, ki je strahovito ječal pod PP režimom.

Nazadnje pa je pritisnili zima in predsednik mirotvorne se je poslovil od Štefov, Jožekov in Vincekov, od njihovih žen, puranov in gosi ter si po dolgem, dolgem času obril brado. Človek bi mislil: V samostan pojdi! Samo za samostanskimi zidovi je še nekaj tistega miru, ki ga beograjski batinaši ne morejo skaliti. Toda kaj bi! V samostanu spe na trdi postelji in jedo kisló zemlje. Predsedniku mirotvorne pa se je preveč sanjalo o razkošni Prpičevi palači, da bi se bil mogel za dolgo ločiti od tako udobnega stanovanja v »mitem, domačem, hervatskem« Zagrebu. In pravijo, da si je predsednik mirotvorne oblekel žensko obleko tako kot nekoč neki babilonski kralj, ki je samo radi tega ostal za večno zapisan v zgodovini, ker se je rad oblačil kot ženska. S tem je dal predsednik mirotvorne za vse večne čase svetel vzgled onim, ki stremijo po pravi miroljubnosti in krotkosti: vsi v ženska oblačila, kajti ženske so najmiroljubnejša in najnedolžnejša bitja pod božjim solncem.

Tako se je tedaj predsednik mirotvorne pripeljal na kmečkem vozu iz Ženeve v svojo prestolico, zagrnjen v veliko rdečo ruto, kajti bilo je mrzlo in pod ruto je tičala sila občutljiva roža, kakršna ne cvete nikjer na tem svetu, roža, ki raste v oblakih: mirotvorna, čovječanska in nevtralna hrvatska seljačka republika... Debelo zagorsko branjevko, ki je nosila pod ruto toli dragoceno zel, so tedaj pred »Hrvatskim seljačkim domom« postavili na tla, nakar je odhitela

h gospej Marženki, da ji prinese prave mirotvorne zagorske pridelke: repo, jajca in gosje perje...

Poslej je bil Radić zaprt v Prpičevi palači, kar bo za vekomaj zapisano v zgodovini, kajti samo dva suverena sta jetnika v svoji palači: papež v Vatikanu in predsed. mirotvorne hrvatske republike v Zagrebu. Pravijo — in kaj vse pravijo! — da obstoji v Prpičevi palači posebna kamrica, ki je tako skrita, da ne prodre vanjo nobeno policijsko oko... Tu je tedaj predsednik mirotvorne izdajal svoje odloke, pisal nadaljna pisma iz Ženeve, uvodnike v »Hrvat« in kandidatne liste, na katerih je črtal vse puntarje, ki niso hoteli dati svojih poslanskih dnevnic za palačo Radićeve dinastije. S tega zgodovinskega mesta je izdal tudi slavni odlok, s katerim je v oči gled božičen l. 1924 detroniziral »kralja nebeškega«, ki so ga opevali stari Hrvati že tisočletje in ga degradiral na navadnega »sina djevice«. Ta punarija zoper nebeške moči nam kaže, da se mirotvorna republika začenja kar pri prvem poglavju svetega pisma, kjer se tudi pobunijo angeli da postanejo za kazen — hudiči.

Skratka: kdo bi pač vedel, kaj vse se je godilo v Prpičevi palači. Medtem pa je prišel sklep ministrskega sveta: Ustava je stopila kači na glavo in jo zdrobila. Radić se je hudo zbal, da bi res ne postal Mahatm Gandhi, kakor ga je one dni za šalo primerjal neki doktorski humorist v »Hrvat« in »Slobodnem domu«, kajti tam, kjer se začenja Ghandijeva pot v ječo, se neha angleška svobodoljubnost in batinaši si lahko podajo roke. Radić bi pač hotel biti Ghandi na skupščinah v Zagorju, kjer je veliko za-

stav, muzike in radovednih žensk, ne bi pa hotel biti Ghandi pred kr. sodiščem, ki bi ga sodilo na podlagi zastarelega rimskega prava. (Njemu je namreč ljubše sovjetsko pravo, ki trdi, da pravo sploh ni pravo). Vsled tega je zašel predsednik mirotvorne v hude škrpice, Kr. policija je končno potrkala na njegova vrata. Kakor poročajo, je našla pri postelji predsednika mirotvorne nemirotvoren, nabit revolver, znamenje, da se je miroljubni medtem izpremenil v bojevitega. Toda njega samega ni bilo in tu se začne skrivalnica: Kje je mirotvorni? — Čez sv. Tri kralje imajo naši čitatelji nekoliko več časa, zato lahko sodelujejo pri iskanju, kajti mirotvorno-revolucionarni junak se zna izborno skrivati, vidi se, da ima v sebi veliko avstrijskega duha.

»Beogradski Dnevnik« je prvi prinesel rešitev te zastavice: Vodja HRSS je na avtomobilu angleškega konzula pobegnul na Madžarsko. »Novosti« so ga še videli v nekem tujem konzulatu. »Obzor« je dan pred tem zabeležil, da je prispel na Dunaj. To se pravi: prispel je na Dunaj, preden je pobegnul iz Zagreba. Nekateri so ga videli na potu v London, drugi pa na potu v Moskvo. Ker je Radiću mogoče detronizirati nebeškega kralja, mar mu ni mogoče, da je ob istem času i v Zagrebu i na Dunaju i v Moskvi i v Londonu? Nekje pa ga bodo naši čitatelji vendarle zasačili — zlodja, ali ne bo v Gornji Radgoni, kjer je začel rasti iz njegovega semena še večji velikan in mirotvorec? Sv. Trije kralji najдите ga in nam pripeljite že kmalu mirotvorno republiko!

Nocoj vsi na akademski ples v Narodni dom!

Štrovičevi osnutki Njogoševe grobnice na Lovčemu, ki jih »Nova Evropa« prinaša v prilogi. V književnem pregledu piše B. Lazarevič o pesmih M. M. Rukiča, H. Werk pa o knjigi »La pace di Fiume«.

Kako uspevajo umetnostne razstave drugod in kako pri nas. Zagrebški listi poročajo, da je v Djakovu (Slavonija) priredil razstavo svojih najnovejših del akademični slikar Vladimir Filaković. Razstava je imela krasen uspeh. Dosedaj so bile prodane vse velike slike in nekoliko manjših v skupni vrednosti 50.000 din. Med kupci so škof Akšamović, tržka občina in razni odlični posamezniki. Sploh pa je vse djakovsko prebivalstvo pokazalo veliko zanimanja, tako, da je dvorana večinoma polna. Tako uspevajo razstave v malem slavonskem Djakovu. Opaziti je, da imajo umetniki tudi v drugih manjših mestih Hrvatske, Slavonije in Dalmacije veliko več gmotnega in moralnega uspeha nego na pr. v Ljubljani in v Mariboru. Zabeležili smo že bilanco umetnostnih razstav v Mariboru, ki je žalosten kulturni simptom. Naj za danes zadostuje samo primerjava z Djakovim.

Xavier de Montepin:

Skrivnost rdeče hiše.

Roman iz francoskega življenja. 34

— In darilo zaljubljenca izvoljenki?
— To je že kaj drugega —
— Kako to?
— Kako, to bolj čutim kot lahko povem. Zdi se mi, da bi ljubezen, ki marsikaj preobrne, predručala tudi to.
— Oh, v tem imate popolnoma pravi Torej; zakaj bi se tudi vi ne zatekli k človeku, čigar srce ste osvojili?
— Imam dovolj vzrokov za to.
— Na primer.
— Ker onega, ki o njem pravite, sploh ni.
— Mar menite, da vas nihče ne ljubi?
— Menim.
— In vi sami niste nikoli ljubili?
— Nikoli.
— Pa so vam gotovo govorili, da ste lepi, mar ne?
— O, govorili že, kakor pač vsi vsi vedno govore deklicam, ki so količkaj lepe in mlade.
— Ali vam ni nihče priznal, da vas ljubi?
— Seveda.
— Često?
— Več kot enkrat.
— In kaj ste mu odgovorili?
— Jaz? — Nič! Smejala sem se.
— Ljubezenskemu priznanju ali pa onemu, ki vam je izjavil, da vas ljubi?
— Obojemu.
— Ali ni tisti hip vaše srce živahneje utripalo?
— Nikakor ne. Zakaj neki? Dobro sem vedela, da tako imenovani zaljubljeni sami niso verjeli svojim lepim besedam. Najboljši dokaz je to, da so oni, ki so mi pravili, da jih bo moja hladnost spravila v grob, že čez nekaj ur klečali pred kako drugo žensko.
— In če je kateri izmed njih vendarle govoril resnico?
— Menite reči, da je resnično ljubil?
— Da.

Zanimivosti.

— Človeško meso na ženitovanjski pojedini. Nadaljna preiskava o zločinah modernega kanibala Denkeja v Münsterbergu pri Breslavi je dosegla, da je Denke prodajal človeško meso tudi drugim in sicer kot kozje meso. Polcija je izvedela, da je minulo jesen vzela neka družina večjo množino mesa od Denkeja in ga pripravila za ženitovanjsko pojedino. Tako so bili vsi gostje — ne vede za to — kanibali. Seveda so razkritja izzvala grozo med prebivalstvom in se vsakdo vprašuje, ali ni tudi ob tej ali oni priliki uporabljal človeško pečenko. Dosedaj se popolnoma zanesljivo dognali 13 umorov, vendar pa je policija prepričana, da je število veliko višje, tembolj, ker sledovi umorov segajo do l. 1913.

— Nove ruske trgovske ladje se grade v Putilovski ladjedelnici baltičkih zavodov. Ladje bodo nosile imena najznamenitjših boljševiških prvakov Rykova, Domskega, Zinovjeva, Krasina, Stalina, Rudzukaka.

— Sovjetski štabni oficirji. Rdeča akademija za sovjetski generalni štab je

— No, — pa kaj zato?
— Kaj ste odgovorili temu?
— Ne vem, ker sem uverjena, da me ni nihče ljubil resnično in me tudi ne bo ljubil.
— Nihče vas ni ljubil? Nihče vas ne bo ljubil? Ali veste to res popolnoma sigurno? — je šepnil Maurice s tako ginjenim glasom, da ga je Marija pogledala; vendar pa je koj povesila oči, ker je opazila ogenj, ki je žarel v pogledih mladega zdravnika.
— Vsaj tako mislim, — je rekla nekam zmeden, ne vede sama, kako je mogla postati taka.
— Glejte, motite se. Samemu sebi delate krivico. Ali se ne zavedate, da ste lepotica? Mar ne veste, da z vašega obraza odseva lepota vaše duše, čistost vašega srca? Poznam, na primer človeka, ki vas že delj časa na skrivaj ljubi, da, prav obožuje. To je mož, ki išče v vašem pogledu rešitev, ki je srečen, če lahko čuje vaš glas. Ali ne slutite, kdo je ta mož? Dostihod je namreč skrival v sren nevkrotljivo svoje ljubezen.
— O, — je vzkliznila Marija, premagujoč čustvo, ki se ji je nenadoma zarilo v srce — ne vem, ne vem!
— Ta mož, — je nadaljeval Maurice, — čigar življenje je v vaših rokah in čigar usodo boste poslej vi vodili, mož, ki ga vaš pogled stori najšrečnejšega na svetu — vam je dobro znan. Vem, da to razumete in vidite, kakor vidite svetlobo, kakor verujete v resnice. To je oni, ki govori z vami, to je Maurice, ki stoji pred vami.
— Vi? — je vprašala Marija in položila obe roki na srce, da bi prikrila njegovo burno utripanje. — Vi? je ponovila z izrazom nepopisnega presenečenja in nepojmljivega veselja. — Vi, gospod Maurice? Je-li to mogoče? Ali je res?
— Torej še dvomite o tem? — je vzkliznil Maurice veselo. — Jaz vas ljubim bolj kot je kedaj bila katera ženska ljubljena. Meni ste vse, vse na svetu. Ne vprašam vas, ali me ljubite tako goreče

izdala statistiko, glasom katere je tekom šestih let vstopilo 400 absolventov v rdečo armijo kot štabni oficirji.

Naši izseljenci v Ameriki na farmah. Izseljeniški komisariat v Zagrebu poroča, da se glasom poročil izseljeniških listov v Ameriki naši izseljenci po raznih ameriških rudnikih in industrijskih mestih počenjaajo vračati k poljedelstvu in se nastanjajo v zdravejših krajih. Z malim zaslužkom iz rudnikov kupujejo neizkrcena zemljišča, ki so zelo po ceni, in z marljivostjo jih kmalu dvignejo do blagostanja. Nekateri povrh še naprej ostanejo delavci v industriji, ako pa ostanejo brez dela, se povsem posvetijo svojim farmam. Ako se povsem posvetijo delu na farmi, lahko v treh do štirih letih zemljo odplačajo. Ako jih vleče srce v staro domovino, lahko farmo dobro prodajo in si doma za izkupiček kupijo celo imetje. Kdor se je priučil ameriški načinu poljedelstva, bo tudi doma kmetoval z modernimi stroji. Domovina si želi takih zdravih ljudi, ki so si pridobili zunaj izkušnje in jih z pridom uveljavljajo v domovini. Ne želi si pa nazaj sinov, ki pridejo izpiti in izmognani domu samo umret.

Zlatonosna reka na Češkem. Kot taka je bila že v srednjem veku znana reka Otava na Južnem Češkem, ki so jo radi bogastva na zlato imenovali »zlatonosna«. Izpiranje zlata na Otavi pa je že davno ponehalo. Sedaj je češko ministrstvo javnih del sklenilo, da zopet poskuša srečo. Izkopavanja v koritu so pokazala, da je na dnu 8 m globoka plast peska, ki ima v sebi tako množino zlata, da bi se izplačala eksploatacija, s katero se bo na spomlad začelo Strakovnja-ki so mnjenja, da se bo jalo dobiti iz Otave dva vagona zlatega praha v vrednosti več sto milijonov Kč.

Izseljevanje v mesecu oktobru. V oktobru se je izselilo iz naše kraljevine 1537 oseb, od teh 1321 naših (980 moških in 341 ženskih) in 216 tujih državljanov. Iz Slovenije jih je odšlo 30. Od izseljencev je 1321 Srbov, Hrvatov in Slovencev, 290 Nemcev, 96 Madžarov, 16 Rumunov in drugih narodnosti. Od 1. jan. do 30. okt. t. l. se je izselilo 14391 oseb, lani v istem času pa 5663. Vrnilo se je v mesecu oktobru iz prekmorskih krajev 497 oseb.

Pristopajte k CMD!

kot jaz vas, ker vem, da to ni mogoče! Toda ljubite me vsaj nekoliko. Moja duša je povsem vaša; dajte mi vsaj košček svojega sreča.

Marija je bila bledejša kot poprej, a na ustnih ji je trepetal blažen usmev.

— Ah, molčite, — je nadaljeval Maurice s trepetajočim glasom. — Molčite in obračate oči proč od mene. Čemu naj se pač nadejam? Moj Bog, ne ljubite me!

— Ah, — je začela s tihim, milim glasom. — Čemu me vprašujete, čemu motite v mojih sladkih sanjah?

— O kakih sanjah pravite?

— O onih, v katerih sedaj živim. Zdi se mi, da ste tik mene, zdi se mi, da vas slišim, kako mi pravite, da me ljubite, da mi boste posvetili vse življenje —

— Ah, saj ni sanja; to je vendar resničnost!

— O, molčite, Maurice, molčite! Če bi nastopilo grenko prebujenje, bi bilo preveč razočaranja in bolesti. Vi, vi, ki vas smatram za najboljšega in najplamenitejšega človeka, vi, ki sem vas v mislih kleče oboževala, kateremu sem nevede poklonila srce, vi, vi, da bi me ljubili? Vi da bi združili svoje življenje z mojim in me vzeli za ženo?

Maurice je vzdrltel. Zadnje Marijine besede so ga oblike

s hladnim potom. Razumel je, da je trenutek nevaren, zakaj vsaka neprevidna beseda bi ga lahko razkrinkala ali pa mu navrgla verige, ki bi jih ne mogel raztrgati. Primerjal je svoj položaj plavalcu, ki se mu v globoki vodi pletejo rastline pod noge.

Če plavalec teh vej, ki ga motijo na poti, takoj ne odsune proč, tedaj je izgubljen.

Maurice je sklenil, da se takoj otrese nevarnosti in razprši nore delavkine sanje.

Poslano.*

Tistim osebam, ki tukaj in Pod Velko mislijo, da sva midva pisca neke nama po vsebini popolnoma neznane ovadbe v zadevi gostilne V. v Rdečembregu, v vednost, da to ni res, torej, da so razširjevalci takih govoric lažnjavci.

Janževi vrh - Lehen, 2. jan. 1925.

Bogomir Solero in Srečko Majcen.

*) Za vsebino uredništvo ne prevzame odgovornosti.

Prehlajenje mehurja, sopil in dihal ozdravite z uživanjem Radenske vode!
Zaloga Radenske min. vode.

Redovito posestvo, 3 velike njive, velik travnik, sadonosnik, zidana hiša, hlevi, klet, ugodno prodaj. Pojasnila daje Šepec, Maribor, Grajski trg 2. 32
3-1

Zastorji, karnize, spalnica, postelje, omare, mize, stolice in drugo na prodaj. Rotovski trg 8, I. nadst., levo. 33

Trgovci pozor!

Trgovska hisa

na deželi v mariborški okolici, enonad tropna, novodobna, v dobrem stanju, ob okrajni cesti poleg cerkve in šole go-podarsko poslopje, skadišča, vrt, 2 orala travnika se radi preselitve proda. V hiši je dobro uvedena trgovina z mešanim blagom, poštni in telefonski urad, tri lepa stanovanja, od katerih je eno s 3 sobami ter kuhinjo takoj na razpolago. Tudi trgovina se z blagom vred proda pod ugodnimi plačilnimi pogoji. Ponudbe na

F. Zinauer, Maribor, Aleksandrova c. 45/II.

Flor nogavice
Din. 38
Anica Traun, Maribor
Grajski trg 1.
2177

KLUB-BAR

Dnevno
Reja
and
Partnerin
Instrumentni virtuoz
igra 20 instrumentov
Herma — Roletti — Clairan
Moderni in nacionalni plesi
NOVO! NOVO!
Pojoča žaga
Nedeljo Nedeljo
The Dansant

VELIKA KAVARNA

Ponedeljek
5.
sreda
7.

Elitni koncert

sodeluje
Instrumentalni virtuoz

Oto Rejo

in
pojoča žaga
NOVO! NOVO!

Zbirališče po plesih, prireditvah itd.
KLUB-BAR
57

Velika kavarna

Vsaki
ponedeljek - sredo - četrtek

ELITNI KONCERT

sodeluje gospod

REJO

in
pojoča žaga

Kavarna dnevno do 3. ure
Klub-bar do 4. ure zjutraj odprto!
57

Volna, trikotaža, perilo, nogavice, dežnike, palice, kovčke, ročne torbice, parfumerija, galanterija, drobnina, igrače, šolske potrebščine itd.

Vse potrebščine za šivilje in krojace po najnižjih cenah.

GASPARI IN FANINGER, MARIBOR

Aleksandrova cesta šte. 23

Morska riba

pečena, se dobi v ponedeljek, 5.
in torek, 6. januarja 1925 v

Dalmatinski kleti, Mesarska ulica 5.

36 **POVODNIK.**

TVRDKA FRANJO MAJER
MARIBOR, GLAVNI TRG 9

naznanja, da dospe v najbližjem času zopet večja pošiljatev 3002

PRISTNIH TIROLSKIH LODNOV

ter nepromočljivo blago za „Hubertus-plašče“